

De invloed van Napoleon

Tot de Franse bezetting in 1795 hadden de Joden in Nederland geen volwaardige burgerrechten. Veel beroepen waren voor Joden verboden. In de meeste andere Europese landen was het nog erger. De Joden moesten vaak wonen in getto's en waren min of meer vogelvrij als burgers geweld tegen hen gebruikten.

De Franse revolutie stond in het teken van vrijheid, gelijkheid en broederschap. In Frankrijk en alle landen die Napoleon veroverde, kregen de Joden volledige burgerrechten en werden de gettomuren gesloopt. Ook in het door de Fransen bezette Nederland kregen de Joden dezelfde rechten als andere burgers. Uiteraard verdween daarmee de beslotenheid van de Joodse gemeenschappen niet meteen maar in de 19^e eeuw ontstond in West- en Midden-Europa een beweging onder Joden om meer op te gaan in de maatschappij.

Koning Willem I hield na de Franse tijd de burgerrechten van de Joden in stand. Om integratie te bevorderen verplichtte hij de Joodse religieuze gemeenschappen tot een controleerbaar kerkverband:

het Nederlands Israëlitisch Kerkgenootschap.

Een erfenis van de tijd van Napoleon is de achternaam. In 1811 moest iedere Nederlander op het gemeentehuis een achternaam laten registreren. Tot die tijd gebruikten de meesten de naam van hun vader als tweede naam. De Joodse Steenwijkers kozen achternamen als De Leeuw, De Groot, Slager, Spier en De Vries. De naam Slager komt veel voor omdat veel Joden veehandelaar en slager waren. Joodse namen verwijzen ook vaak naar hun afkomst. Levi verwijst naar de stam Levi en Cohen naar het priestergeslacht binnen die stam. Vooral bij hen is de duizenden jaren oude afstamming nauwkeurig bewaard gebleven. Hun afkomst werd meestal in de grafsteen gesymboliseerd: zegende handen bij een priester en een waterkruik bij een Leviet.

